

Dit is overgenomen uit het Alterra rapport 1485

Titel :Kustveiligheid en natuur.

Instellen van een strandreservaat

Natuurstranden waren vroeger algemeen. Op oude schoolplaten zie je broedende visdiefjes en pleviertjes op het strand, vloedmerken en jonge duinvorming langs de duinvoet. Wie nu over het strand wandelt, zal nauwelijks meer een natuurlijk strand tegenkomen, laat staan een strand voor de natuur. Het strand wordt overlopen door mensen, ook in de broedtijd, en vloedmerken zijn nog maar sporadisch te zien. Embrvonale duintjes worden soms verwijderd om plaats te maken voor paviljoens en kilometers kust worden volgebouwd met strandhuisjes. Met wind en water als motor is het zand op het strand de bron voor de ontwikkeling van het duingebied. Voor een dynamische en veerkrachtige bist is herstel van de relatie Zee/strand/duinen nodig (Haring 2005).

De Leidraad ecologische herstelmaatregelen voor kustbroedvogels stelt dat het voor kustbroedvogels belangrijk is om de in Nederland resterende dynamische gebieden te behouden. "Een belangrijke categorie vormen de stranden langs de Noordzeekust, strandjes en schelpenbankjes langs de dijken van Waddenzee, Westerschelde en Oosterschelde en aangrenzende gebieden met primaire duinen. Deze gebieden zijn echter ook in trek bij recreanten.

Verstoring door recreatie heeft onder meer geleid tot het afnemen en verdwijnen van soorten als dwergstern en strandplevier van de meeste Nederlandse stranden. In een aantal slufferprojecten met potenties voor kustbroedvogels (de Kerf, Kaloot) broeden geen kustbroedvogels omdat er te veel mensen komen. De andere kant van de medaille is dat door zonering van de recreatie de functie als broedgebied voor kustbroedvogels kan worden hersteld. (...)

De meest rigoureuze maatregel voor het beschermen van broedgebieden is het geheel afsluiten gedurende de broedtijd (bij voorkeur van 1 april t/m 1 augustus). Het afsluiten van stranden ten behoeve van broedvogels is voor Nederland een betrekkelijk recente ontwikkeling. Buiten Nederland zijn echter veel voorbeelden te vinden van dit soort maatregelen. Veel broedplaatsen van sterns en plevieren in o.a. België, Duitsland, Engeland, Spanje, Verenigde Staten en Australië, vaak gelegen op of nabij drukke recreatiestranden worden in de broedtijd voor het publiek gesloten. De praktijk in die landen wijst uit dat vogels en mensen goed samen kunnen gaan als vogels in staat worden gesteld aan mensen te wennen en als mensen de zonering accepteren. Goede voorlichting is dan essentieel. Als mensen maar buiten de afgezette broedkolonies blijven, broeden vogels soms tot op een tiental meters van de afzetting. Dit verschijnsel is in wildparken van veel meer diersoorten bekend. Het betekent dat kustbroedvogels

onderdeel binnen vormen van de belevingswaarde van gebieden. Kustbroedvogels nemen vaak genoegen met kleine gebiedjes en stellen niet veel eisen aan het substraat zolang er maar niet te veel vegetatie staat. Het is de moeite waard om in Nederland te experimenteren in gebieden waar men natuur wil ontwikkelen voor recreatief medegebruik, zoals in het havengebied van Rotterdam*" (Meininger & Graveland 2002).

Het Waterleidingbedrijf Amsterdam wil een strandreservaat realiseren op de grens van de provincies Noord- en Zuid-Holland. Aan zee ligt nu een 20 m hoge dijk. Het waterleidingbedrijf wil een geleidelijke overgang van strand naar duinen, waar het zand weer kan gaan stuiven en waardoor een natuureservaat ontstaat voor

broedvogels en planten. "De mate waarin een breed scala aan milieutypen met volledig ontwikkelde plantengemeenschappen op het toneel zal verschijnen, hangt nauw samen met grootschalige kustprocessen, die bepalend zijn voor de aan- dan wel afvoer van zand. Aangezien voor de kust van de duinen sprake is van lichte afslag, zullen strandgemeenschappen waarschijnlijk slechts lokaal en in fragmentaire vorm verschijnen. Wel mag verwacht worden dat afzonderlijke planten- en diersoorten zullen profiteren van de vorming van een vloedmerk en het tijdelijk ontstaan van pionierduintjes aan de voet van de zeereep" (Van Til 2000).

Inmiddels is het streven naar de realisering van een strandreservaat ook opgenomen in het Natuurbeleidsplan van de Gemeente Noordwijk (2006). De nota omschrijft het strandreservaat als een gedeelte van het strand dat niet toegankelijk is voor passanten, anders dan de red- en hulpdiensten en waar strandwandelaars worden omgeleid door de zeereep (met de mogelijkheid om middels een uitzichtpunt van de natuur te genieten). "Een strandreservaat voegt een belangrijk element toe aan het Noordwijkse strand, namelijk een bijzonder natuurgebied. Zowel bij hoog als laag water kunnen meeuwen, sterns en strandlopers hier foerageren en rusten. Ook ontstaat zo de mogelijkheid voor zehonden om op een zandbank te rusten, iets wat tussen Hoek van Holland en Den Helder nergens mogelijk is. De vorming van een strandreservaat kan verder tot gevolg hebben dat ook de lage duintjes aan de duinvoet zich verder kunnen ontwikkelen, waardoor ook op floristisch gebied interessante ontwikkelingen te verwachten zijn. Strandwandelaars worden bij het reservaat de zeereep ingeleid. Hier wordt een voetpad aangelegd waarlangs op enkele plaatsen [uitkijpunten](#) worden gerealiseerd. Langs de Duitse Oostzeekust zijn dergelijke strandreservaten op meerdere plaatsen aanwezig. De vorming van een strandreservaat betekent een prachtige kans voor Noordwijk om zich duidelijk te profileren als 'groene' recreatiegemeente waar de natuur een belangrijke rol speelt."